

ประโภค ป.ธ. ๓
ปัญหา บาลีไวยากรณ์
สอบ วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๗

๑. จงตอบคําถามต่อไปนี้

- ก. สระ ๘ ตัว เกิดในฐานเดียวกันหรือต่างกันอย่างไร ฯ เรียกชื่อว่าอย่างไร ฯ
- ข. ท พยัชชนะ ในคําว่า สมุหะ เกิดในฐานไหน ฯ เพราะเหตุไร ฯ
๒. ในนิคคิทสนธิ จะลบนิคคิทได้ในที่ เช่นไร ฯ และจะแปลงนิคคิท เป็น น ได้ในที่ เช่นไร ฯ
จงตอบพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ ฯ ปมดุยดุก, หฤทุมวนุกนุตติ เป็นสนธิอะไร ฯ ตัดและต่ออย่างไร ฯ
๓. จงตอบคําถามต่อไปนี้
 - ก. นามศัพท์ เมื่อนำไปใช้ในข้อความทั้งปวง จะต้องทำอย่างไร ฯ
 - ข. ศัพท์ว่า ส�थาย, อตุถาย เป็นวิภาคติอะไรได้บ้าง ฯ ศัพท์ไหนเป็นลิงค์อะไร ฯ
 - ค. “จตสุสิ สกุณา นา ๔ ตัว” “ตินิ ขันชา ขันธ์ ๓” ประกอบศัพท์อย่างนี้ ถูกหรือไม่ถูก ไม่ถูก จงแก้ไขให้ถูกต้อง ฯ
 - ง. เพราะเหตุไร บริสสัพพนาม จึงแบ่งบุรุษเป็น ๓ ฯ
 - จ. ภนute กับ อา Vu ส มีวิธีใช้ต่างกันอย่างไร ฯ
 ๕. เมื่อเท็นกริยาศัพท์ที่ท่านประกอบ ม วิภาคติ เช่น គุจาม สังเกตอย่างไร จึงจะรู้ว่าเป็น วัตตมานา หรือ ปัญจมี ฯ บริวชชัย, ลڑชาร, ปางปุณสุ ประกอบด้วยเครื่องปุงอะไร ฯ
 ๖. ปัจจัยกิตติ์ตัวใหม่บ้าง ให้เป็นนามกิตติกีได้ เป็นกริยา กิตติกีได้ จงยกตัวอย่างประกอบด้วย ฯ อนุตรชาโน (มนูโต), กຈວຈຸດທຸກາ (ທາສີ), ປສາໂທ ລົງປ່າຍອະໄຣ ฯ เป็นរູບແລສາຫະອະໄຣ ฯ จงตั้งวิเคราะห์มาดู ฯ
 ๗. ทิคุสมاس กับ หัวนกหมาย ต่างกันอย่างไร ฯ จงตอบพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบด้วย ฯ สุชาบริกมุกดา (ปิกุรณโนย), ปញຈວັນປ່າມສຸນນහຸນໍ (ອຸທກ) เป็น-sama-saໄວນ້າງ ฯ จงตั้งวิเคราะห์มาตามลำดับ ฯ
 ๘. สมุหตัทธิช เป็นนามหรือเป็นคุณ ฯ ต่างจาก ตรตญาทิตทัทธิโดยอย่างไรบ้าง ฯ กายໂໂກ (อาพาໂໂ), ພລວຕີ (ຄະນຸາ), ອິຖືມຍໍ (ຽມ) ລົງ ມຍ ປ່າຍອະໄຣ ฯ ໃນຕັຫຼືໃຫນ จงตั้งวิเคราะห์มาดู ฯ

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง.

ເຄລຍ ປະໂຍດ ປ.ນ. ๗

ປັ້ງຫາ ບາລີໄວຍາກຮົນ

๑. ໄດ້ຕອບຄໍາຄາມດັ່ງຕ່ອງປິດ ອື່ນ

ກ. ສະ ລ ຕ້ວ ກີດໃນຮູ້າພີເວັກທີ່ອຕ່າງກັນຢ່າງນີ້ ແລະເນື້ອເຮັດກອຍ່າງນີ້ ອື່ນ

ອ ອາ	ເກີດໃນຄອ	ເຮັດກີ່ວ່າ ກົມຈຳຫາ
ອ ອື່ນ	ເກີດທີ່ເພດານ	ເຮັດກີ່ວ່າ ຕາລຸຫາ
ອ ອູ	ເກີດທີ່ຮົມຝີປາກ	ເຮັດກີ່ວ່າ ໂອກງົງຈຳຫາ
ເອ	ເກີດໃນ ພ ຮູ້ານ ອື່ນ ຄອ ຄອແລະເພດານ	ເຮັດກີ່ວ່າ ກົມຈຳຫາລູໂສ
ໂອ	ເກີດໃນ ພ ຮູ້ານ ອື່ນ ຄອແລະຮົມຝີປາກ	ເຮັດກີ່ວ່າ ກົມໂລກງົງໂສ

ຂ. ທ ພຍັງໝານໃນຄ່າວ່າ ສັນຫາ ເກີດໃນຮູ້ານອກ ເພຣະ ທ ທີ່ປະກອບດ້ວຍພຍັງໝານ ລ ຕ້ວ ອື່ນ ດັນ ມ ຍ ລ ວ ທ່ານກລ່າວ່າເກີດແຕ່ອກ ທີ່ມີໄດ້ປະກອບດ້ວຍພຍັງໝານແລ້ວນີ້ ເກີດໃນຄອ ຕາມຮູ້ານເດີມຂອງຕຸນ ໃ

໒. ໃນທີ່ເຫັນນີ້ ອື່ນ ເນື່ອມີສະຫງ່າຍຫຼຸດຫຼັງລົບນິຄົມທີ່ຕຶ້ງອູ້ຫັ້ງໜ້າເປັນກີ່ໄດ້ ຕ້ວຍ່າງເຫັນ ຕາສຳ-ອ໌ ເປັນ ຕາສາທໍ, ວິຖູນ-ອຸຄຸມ ເປັນ ວິຖູນອຸຄຸມ, ພຸຖານ- ສາສັນ ເປັນ ພຸຖານສາສັນ ໃ

ແລະຈະແປລນິຄົມທີ່ເປັນ ນ ໄດ້ໃນທີ່ເຫັນນີ້ ອື່ນ ເນື່ອມີພຍັງໝານ ຕ ວຽກຂອງໜູ້ຫັ້ງ ນິຄົມທີ່ຕຶ້ງໜ້າ ແປລນິຄົມທີ່ເປັນພຍັງໝານທີ່ສຸດວຽກ ອື່ນ ຕ້ວຍ່າງເຫັນ ຕໍ - ນິພຸດຸ ເປັນ ຕຸນນິພຸດຸ, ຍ່ - ທຸນນິມິຕຸ ເປັນ ຍຸນທຸນນິມິຕຸ ໃ

ປມຸດຍຸດົກ ເປັນ ອາເທສສະຮັນທີ ຕັດເປັນ ປມຸດົກ - ອຸດົກ ຖ້າ ອີ ເອ ທີ່ວີ ອົ ອູ ອູ ອູ ອູ ມີສະ ອູ່ນູ່ເປັນຫັ້ງແປລ ອີ ຕ້ວໜ້າ ເປັນ ຍ ຖ້າ ພຍັງໝານຫັ້ນກັນ ຕ ຕ້ວ ລົບພຍັງໝານມີວູປເສມອກັນເສີຍຕ້ວໜ່າ ຕ່ອປັນ ປມຸດຍຸດົກ ໃ

ທຸດາມເວານຸກນຸດຕິ ເປັນ ອາເຫສນິຄົມທີ່ສັນທິ ແລະໂລປສະສັນທິ ຕັດເປັນ ທຸດຕິ - ເວົາ - ອຸ ກນຸດຕິ ຮະຫວ່າງ ທຸດຕິ - ເວົາ ຖ້າສະອູ່ນູ່ເປັນປາຍ ແປລນິຄົມທີ່ເປັນ ມ ຕ່ອເປັນ ທຸດາມເວາ ຮະຫວ່າງ ທຸດາມເວາ - ອຸກນຸດຕິ ຖ້າສະກັ້ນ ພ ເປັນຮັສສະມີວູປເສມອກັນ ອື່ນ ເປັນ ອ ທີ່ວີ ອີ ທີ່ວີ ອູ ທັ້ງ ພ ຕ້ວ ເນື່ອລົມແລ້ວຕ້ອງກ່າວສະກຳໄໝໄດ້ລັບດ້ວຍກີ່ຂະສະເໜີທີ່ຕ່ອງເປັນ ທຸດາມເວານຸກນຸດຕິ ໃ

໩. ໄດ້ຕອບຄໍາຄາມດັ່ງຕ່ອງປິດ

ກ. ນາມສັກໂຟ້ ເນື່ອນ່າໄປໃຫ້ໃຫ້ຄວາມທັງປົງ ຈະຕ້ອງປະກອບດ້ວຍລິງົງ ວຈະ ວິກັດຕິ ໃ

๑. สหราชย์ ถ้าเป็นคัพท์นาม เป็นได้ ๕ วิภัตติ คือ ตติยะวิภัตติ จตุตถีวิภัตติ ปัญjmวิภัตติ ฉันฐีวิภัตติ และสัตตมวิภัตติ เป็นอิตถีลิงค์ ถ้าเป็นคัพท์คุณนาม เป็นได้ ๓ ลิงค์ ที่เป็นปุงลิงค์และนปุงสกลิงค์ เป็นจตุตถีวิภัตติ ส่วนที่เป็นอิตถีลิงค์เป็นได้ ๕ วิภัตติ คือ ตติยะวิภัตติ จตุตถีวิภัตติ ปัญjmวิภัตติ ฉันฐีวิภัตติ และสัตตมวิภัตติ ๑ อตถาย เป็น จตุตถีวิภัตติ เป็นปุงลิงค์ ๑

- ค. “จตุลูส สกุณาน ก ๔ ตัว”
“ตีณิ ขนษา ขันธ์ ๓”
ไม่ถูก แก้เป็น จตุตรา สกุณาน
ไม่ถูก แก้เป็น ตอย ขนษา ฯ

ง. เพราะอนุโลมตามวิภัตติในภาษาไทยที่แบ่งเป็น ๓ หมวดกัน ฯ

จ. มีวิธีใช้ต่างกันดังนี้

กานุเต เป็นคำลามาหรับคุณที่สักเรียกบรรพชิตด้วยการพ หรือบรรพชิต ผู้อ่อนเพรชากว่า เรียกบรรพชิตผู้แก่กว่า

อาวุโส เป็นคำลามะหรับบรรพชิตที่มีพระรำมากกว่า เรียกบรรพชิตที่มีพระรำน้อยกว่า แล้วหัน บรรพชิตเรียกคุณหัสดี ๆ

๕. จะต้องสังเกตเนื้อความคำแปลในประโยคนั้น ๆ เช่น ถ้าแปลว่า อญ, ย้อม, จะ เป็น วัตถุ mana ถ้าแปลว่า จง, เกิด, ขอ - จง , เป็นปัญญา มี ๆ

ปริวชุย ประกอบด้วย บริ บทน้ำ วชช ชาตุ ในความเห็น, ละ, งด ลง ณุย ปัจจัย เอ
ยบ สัตมีวิถี ลับ ยย คงไว้แต่ เอกฯ

ลชชเร ประกอบด้วย ลชช ราชู ในความลับอย ลง อ ปัจจัย อนุติ วัตตมานาวิภัตติ
แปลง อนุติ เป็น เรฯ

ปานุญาติ ประกอบด้วย ป. บทหน้า อป. ชาติ ในความถึง, บรรลุ, ได้, ประสบ ลง อนุญาติ ปัจจัย แปลง อีส ฯ

๕. ปัจจัยภายนอก ๓ ด้าน คือ มนุษย์ อนุเมตต์ ฯ

ด้วย ปัจจัยแห่งน้ำมอกิกิ๊ก ถ้าใช้เป็นคัพท์ก์ล่าวกิริยาของคัพท์ เป็นกิริยากิกิ๊ก ตัวอย่างเช่น

อนิย ต ปัจจัย แห่งกิริยา กิตก ถ้าใช้เป็นชื่อหรือวิสัยนะของคัพท์อีน เป็นนามกิริยา อนิย ปัจจัย ตัวอย่าง เช่น ปัจจุบัน ชาห์นีเยน โนห์นีเยน บริสิ ฯ

๔ ปีรัชญา ศรีวุฒิวงศ์ พน.ทช. โภแก ลว.ในโนํา

ອານຸພວກໂຮມ (ມໍາໄຕ) ສູງ ແລ້ວ ປ່ອຈັດ ເປົ້າກັບຜູ້ອຳນວຍ | ດຽວມາສະເໜີ

ວ. ອනුතරඟති ເທනති ອනුතරඟາໂນ (ມනුໂຕ)
හේ ເປັນກັດຕຽບ ກັດຕຸສາຮນະ

ວ. ອනුතරඟති ອනුතරඟາໂນ (ມනුໂຕ)
ກຈວຈຸດທຸກິກາ (ທາສີ) ລົງ ນຸ້ງ ປັຈຍ ເປັນກັດຕຽບ ກັດຕຸສາຮນະ
ວ. ກຈວ່າ ດາຖະທິຕີ ກຈວຈຸດທຸກິກາ (ທາສີ)
ປສາໄທ ລົງ ປັຈຍ ເປັນກາງຽບ ກາວສາຮນະ

ວ. ປສາທນໍ ປສາໄທ

ຂ. ຕ່າງກັນອ່າຍ່ານີ້ ກັມຮາຍສມາສ ມີສັງຂະຢາຍຢູ່ໜ້າ ຂໍອທິຄຸສມາສ ຈ ນັ້ນ ມີ ໂ ອ່າຍ່ານ ຄື່ອ
ສມາຫາຣທິຄຸສມາສ ແລະສມາຫາຣທິຄຸສມາສ ທິຄຸສມາສທີ່ທ່ານຮ່ວມນາມຄັພທີມເນື້ອຄວາມເປັນຫວຸຈະນະ
ທໍາໄດ້ເປັນເກວຈະນະ ນຸ່ງສກລິງ ຂໍອສມາຫາຣທິຄຸ ຕ້ວອຍ່າງເຊັ່ນ ຕໂຍ ໂລກ ຕິໂລກ ເປັນຕັ້ນ ທິຄຸສມາສ
ທີ່ທ່ານໄມ້ໄດ້ທໍາກັນອ່າຍ່ານີ້ ຂໍອສມາຫາຣທິຄຸ ຕ້ວອຍ່າງເຊັ່ນ ຈຕຸສູໂສ ທິສາ ຈຕຸທິສາ ເປັນຕັ້ນ

ນາມນາມຕັ້ງແຕ່ ໂ ຄັພທີ່ຂຶ້ນໄປ ທ່ານຍ່ອເຂົ້າເປັນບັທດເດີຍກັນ ຂໍອ ຖວນທວສມາສ ຈ ນີ້ມີ ໂ
ອ່າຍ່ານ ຄື່ອສມາຫາຣວັນທວສມາສ ແລະສມາຫາຣວັນທວສມາສ ແມ່ນທິຄຸສມາສ ຕ້ວອຍ່າງເຊັ່ນ ສມໂໂນ
ຈ ພຸຮາທຸມໂໂນ ຈ ສມັນພຸຮາທຸມໂນ ເປັນຕັ້ນ

ສູຫາບົກມຸກຕາ (ໂປກຊຣນິໂຍ) ເປັນຕິຍາຕັບປຸງຮົສສມາສ ຕິຍາຕັບປຸງຮົສສມາສ ເປັນກາຍໃນ
ມົວເຄຣະທີ່ຕາມລຳດັບດັ່ງນີ້

ຕິຍາຕັບປຸງ. ວ. ສູຫາຍ ບົກມຸກ ສູຫາບົກມຸກ

ຕິຍາຕັບປຸງ. ວ. ສູຫາບົກມຸກເນ ກຕາ ສູຫາບົກມຸກຕາ (ໂປກຊຣນິໂຍ)

ຫຼືວ່າເປັນ ຜັນອື້ນຕູລຍາຮົກຮານພຸ່ມພິທິສມາສ ມີ ຕິຍາຕັບປຸງຮົສສມາສ ເປັນກາຍໃນ
ມົວເຄຣະທີ່ຕາມລຳດັບດັ່ງນີ້

ຕິຍາຕັບປຸງ. ວ. ສູຫາຍ ບົກມຸກ ສູຫາບົກມຸກ

ຂ. ຕຸລ. ວ. ສູຫາບົກມຸກ ກຕ ຍາສ ຕາ ສູຫາບົກມຸກຕາ (ໂປກຊຣນິໂຍ)

ປ່ອງຈັດນູນປ່ານຸ່ມສຸດທັນ (ອຸທກ) ເປັນ ຕິຍາຕັບປຸງຮົສສມາສ ມີ ຜັນອື້ນຕູລຍາຮົກຮານພຸ່ມພິທິສມາສ
ແລະວິເສັນບຸພບທ ກັມຮາຍສມາສ ເປັນກາຍໃນ ມົວເຄຣະທີ່ຕາມລຳດັບດັ່ງນີ້

ຂ. ຕຸລ. ວ. ປ່ອງຈັດນູນ ເຢສ ຕານ ປ່ອງຈັດນູນ (ປ່ານຸ່ມ)

ວ. ບຸພ. ກັມ. ວ. ປ່ອງຈັດນູນ ປ່ານຸ່ມ ປ່ອງຈັດນູນປ່ານຸ່ມ

ຫຼືວ່າ ວ. ປ່ອງຈັດນູນ ຈ ຕານ ປ່ານຸ່ມ ຈາຕ ປ່ອງຈັດນູນປ່ານຸ່ມ

๗. ตติยา.ตป. ว. ปัญจานุณปทุมเท สมุณหนน ปัญจานุณปทุมสมุณหนน (อุทก) ฯ
๘. สมุหตักษิต เป็นนาม ฯ

ต่างจากตรตรยาทิตทักษิต ดังนี้ สมุหตักษิต สำเร็จรูปแล้วใช้เป็นนามอย่างเดียว ลงปัจจัย ๓ ตัวคือ กณ ณ ตา แทน สมุห ศัพท์ในเวลาตั้งวิเคราะห์ ศัพท์หน้าต้องประกอบด้วย น นั้นรูปวิภาคติดเสมอตัวอย่างเช่น

กณ	ปัจจัย	มนุสสาน	สมโภ	มนุสโภ
ณ	ปัจจัย	มนุสสาน	สมโภ	มนุสโภ
ตา	ปัจจัย	ชนาน	สมโภ	ชนตา ฯ

ส่วนตรตรยาทิตทักษิต สำเร็จรูปแล้วเป็นคุณนามล้วน ต้องใช้อัญญบทเสมอ ลง ณิก ปัจจัย แทนศัพท์ได้ทั่วไป ตัวอย่างเช่น

แทนกริยาอาชญาต	สก荑น	จรติ	สาภ្តิโก	(ชโน)
แทนกริยากิตก	ราชคเห	ชาโต	ราชคหิโก	(ชโน)
แทนนามนาม	สุนธส	สนุตກ	สุนหิກ	(วตุ)
แทนคุณนาม	นครสส	อิสสิโร	นครริโก	(ชโน)

กายโก (อาพาธ) ลง ณิก ปัจจัย ในตรตรยาทิตทักษิต

ว. กะเยน ວดุตตีติ กายโก (อาพาธ)

พลาตี (ตันหาย) ลง วนตุ ปัจจัย ในตทสสัตติทักษิต

ว. พล อสุส่า อตุตีติ พลาตี (ตันหาย)

อิทุธมย (รูป) ลง มย ปัจจัย ในปกตติทักษิต

ว. อิทุธิยา ปกต อิทุธมย (รูป) ฯ